

Działalność Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich w 2019 roku

OPRACOWYWANIE, KONSERWACJA I UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

Trwają prace nad porządkowaniem zasobów archiwum znajdującego się pod opieką Fundacji. Uporządkowano m.in. zespół „Archiwum Jakubowiczów”; prowadzono inwentaryzację zbiorów fotografii, m.in. zewidencjonowano i opisano prawie 200 fotografii związanych z osobą ks. Kazimierza Roszki. Wszystkie opracowane zbiory dostępne są w ogólnopolskim serwisie www.szukajwarchiwach.pl, prowadzonym przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych.

Zindeksowane zostały trzy księgi małżeństw z parafii: w Czerniowcach z lat 1837–1932, w Horodence z lat 1784–1874 i w Tyśmienicy z lat 1785–1926, a także szematyzmy duchowieństwa ormiańskokatolickiego 1914–1941 (trzecia ostatnia część). Dostępne są, jak wszystkie dotychczasowe, na stronie www.archiwum.ormianie.pl.

Przetłumaczono z języka polskich Ormian (język ormiański z wpływami tureckiego, perskiego i innych języków) kolejną część umów przedślubnych ze Stanisławowa z przełomu XVII i XVIII w. Zweryfikowana została przez językoznawcę kolejna jej część. Dotychczasowe tłumaczenie dostępne jest na stronie: http://www.archiwum.ormianie.pl/pliki/KRORENKI_2017-2018-2019.pdf

Kontynuowano inwentaryzację zabytkowych sprzętów, szat liturgicznych i obrazów przechowywanych w kościele w Gliwicach.

Prowadziliśmy inwentaryzację kolejnej części księgozbioru Biblioteki Stanisławowskiej z lat 1801–1945, połączoną z uzupełnianiem opisów bibliograficznych.

Poddano konserwacji „Status Animarum Parochialis Ecclesiae Horodecensis Armenorum” (1761–1785), czyli spis parafian ormiańskokatolickiej parafii w Horodence, jeden z najstarszych istniejących spisów tego rodzaju pochodzących z terenu Galicji.

Prowadzimy dalsze prace genealogiczne i historyczne. Zasoby naszego Archiwum udostępniamy korespondencyjnie i na miejscu naukowcom i wszystkim zainteresowanym.

POPULARYZACJA WIEDZY o ORMIANACH w POLSCE i na ŚWIECIE

Strony wortalu internetowego www.ormianie.pl są stale uzupełniane o bieżące informacje:

- na stronie www.wiki.ormianie.pl zamieszczamy systematycznie nowe biogramy polskich Ormian, także opracowywane i weryfikowane przez historyków;
- strona www.skarbnica.ormianie.pl wzbogacona została o nowe treści, usystematyzowana

i uzupełniona o spisy treści. Z wyłączanej z użycia starej wersji strony www.dziedzictwo.ormianie.pl przeniesione zostały materiały dotyczące wiedzy o polskich Ormianach;

- strona www.archiwum.ormianie.pl uzupełniona została o materiały archiwalne, informacje o publikacjach i o kolejnych darach sukcesywnie przekazywanych do Archiwum Fundacji, także te przeniesione z wyłączanej z użycia starej wersji strony www.dziedzictwo.ormianie.pl.
- na stronie www.ordynariat.ormianie.pl ukazują się bieżące wiadomości z poszczególnych parafii ormiańskokatolickich w Polsce oraz informacje o aktualnych wydarzeniach w Kościele ormiańskim na świecie;
- strona www.ormianie.pl zyskała nowy wizerunek, a strona www.dziedzictwo.ormianie.pl, dostosowana do obecnych wymogów technicznych, w 2020 roku zaprezentuje się odbiorcom w nowej szacie graficznej. Jak dotychczas przedstawiać na niej będziemy aktualne wydarzenia, z tłumaczeniami najważniejszych artykułów na języki angielski i ormiański.

WYDARZENIA

W lutym, w Archikatedrze warszawskiej staraniem naszej Fundacji odsłonięto tablicę poświęconą abpowi Józefowi T. Teodorowiczowi w 100. rocznicę wygłoszenia przez niego kazania 9 lutego 1919 roku na rozpoczęcie Sejmu Ustawodawczego. Po uroczystej mszy św. tablicę poświęcił Kazimierz kardynał Nycz, zwierzchnik wiernych obrządku ormiańskiego.

W maju nasz doroczny „Dzień Ormiański” z ogromnym powodzeniem połączyliśmy z udziałem w akcji Noc Muzeów, prezentując nasze zbiory ponad 400 gościom.

PUBLIKACJE

Trwały prace nad kolejną częścią *Źródeł do dziejów Ormian polskich w języku kipczackim* i dalszymi tomami wydawanymi w 5-letnim projekcie prowadzonym przez Fundację w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Opracowaliśmy i wydrukowaliśmy nowy, ujednolicony mszalik dla wiernych obrządku ormiańskokatolickiego.

Rozpoczęły się prace edytorskie nad książką Tomasza Krzyżowskiego *Archidiecezja lwowska obrządku ormiańskokatolickiego w latach 1902–1938*.

Jak co roku przygotowaliśmy kalendarz, jego tematem są święci i błogosławieni czczeni w Kościele ormiańskokatolickim.

UDZIAŁ w IMPREZACH i WSPÓŁPRACA (kilka wybranych przykładów)

Uczestniczyliśmy w inauguracji Ośrodka Badań nad Kulturą Polskich Ormian przy Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, w trakcie której prezentowane były portrety lwowskich księży benedyktynek ormiańskich, ofiarowane do naszych zbiorów przez siostry benedyktyнки z Wołowa, spadkobierczynie benedyktynek ormiańskich.

Uczestniczyliśmy w III Kongresie Archiwów Społecznych w Warszawie.

Braliśmy udział w Gdańsku w uroczystościach 35-lecia twórczości malarza Gagika Parsamiana, połączonych z promocją naszej publikacji *Ormiańska Polska*.

Ważnym wydarzeniem było przyznanie, na XXVIII Targach Książki Historycznej, wyróżnienia KLIO w kategorii edytorskiej, dla wydanej w 2018 roku książki/albumu *Ormiańska Polska*.

W siedzibie Fundacji raz w tygodniu odbywają się próby chóru ormiańskokatolickiej Parafii Centralnej pw. św. Grzegorza z Nareku; udział chóru wzbogaca msze ormiańskokatolickie.

Wspomnieć należy o darach materialnych przekazywanych do zbiorów Archiwum Fundacji, takich jak m.in. książka-album *La Saga des Arméniens. De l'Ararat aux Carpates* Claude'a Mutafiana podarowany przez autora i unikatowe dary książkowe od m.in.: Stanisława Barana czy Armenuhi Drost-Abgarjan. Otrzymaliśmy także monety od Andrzeja Glińskiego – jedną z czasów królestwa Sasanidów (VI–VII w.) i dwie polskie z XVIII w.

Prowadzenie działalności i realizacja projektów w 2019 roku możliwe były dzięki dotacjom: Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dzięki korzystnym warunkom najmu lokalu, jakie zawdzięczamy Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy oraz darowiznom osób prywatnych.

Jak zawsze zachęcamy do korzystania z prowadzonego przez nas portalu

„Wirtualny Świat Polskich Ormian” www.ormianie.pl

Zespół Fundacji
grudzień 2019